

SPIS TREŚCI

Od autora	5
I O ZADANIACH I METODZIE HISTORII NAUK SPOŁECZNYCH	7
1. Historia nauki i charakter historii nauk społecznych	—
2. Miejsce historii nauk społecznych wśród pokrewnych dyscyplin	13
3. Niektóre założenia metodologiczne	19
4. Uwagi o kryteriach oceny w historii nauk społecznych	28
Przypisy	33
II FORMOWANIE SIĘ NOWOŻYTNEJ POSTAWY POZNAWCZEJ	39
1. Uniwersalizm poznawczy i emancypacja nauk	—
2. Lektura i obserwacja	48
3. Nowe zjawiska i rozwój myślenia porównawczego	59
4. Przeszłość, teraźniejszość i przyszłość	74
5. Rozwój myślenia historycznego	86
6. Stare i nowe horyzonty	102
7. Odkrycie dawnych religii i powstanie nowych	110
8. Pragnienie nowości i wymogi praktyki	118
9. Doświadczenie i rozum	134
10. Refleksja filozoficzna	152
Przypisy	167
III POCZĄTKI NAUKI O SPOŁECZEŃSTWIE W DZIELACH HISTORYCZNYCH	181
1. Uwagi ogólne	—
2. Italia na czele z Florencją: obraz przemian społeczno-politycznych i kulturalnych	184
3. Na północ od Alp: od kronikarstwa do początków historii historiografii	222
Przypisy	236
IV MYŚL SPOŁECZNA I POLITYCZNA W DZIELACH O PAŃSTWIE I PRAWIE	246
1. Od historii do polityki	—

2. Erazm, czyli o społeczno-politycznej orientacji uczonego „gabinetowego”	252
3. Technika rządzenia i społeczeństwo: Machiavelli, La Boëtie i Bacon	256
4. Dwie Rzeczypospolite i dwa spojrzenia na państwo i społeczeństwo: Frycz Modrzewski i Bodin	269
5. Zagadnienia społeczne w cieniu polityki i prawa: od „juryskonsultów” do Grocjusza	285
6. Ustrój państwa utopijnego jako rezultat konfrontacji rzeczywistości i ideału	300
Przypisy	309
V SPRZECZNOŚCI I PRZESZKODY NIE PRZEWYCIĘŻONE	315
Przypisy	333
VI OSIĄGNIĘCIA I DALSZE PERSPEKTYWY	335
Резюме автора	355
Resumé de l'auteur	366
Skorowidz nazwisk	377